

ERDELYI ÉLET

POLITIKAI,
TÁRSADALMI,
MŰVESZETI ÉS
KÖZGAZDASÁGI
HETILAP

TARTALOM:

*Spectator: A kivégzés kivégzése
„Vengerszki kór“ indul el Aradról,
egy volt erdélyi színész vezető
vezetésével*

*A torony alatt már megkezdték a
Városi Temetkezési Vállalat elő-
munkálatait és nem mondanak
le sem a szikvizgyár, sem a zá-
logház létesítésének tervéről*

*A világ legszerényebb embere
Takamatsu japán császári herceg*

Napilap-kivonatok

*Emléksorok az Erdélyi Élet vese-
albumába*

*Titkos művész és Eszterházy
gróf rubintos pezsgőkeverői*

Film Élet stb., stb.

**Arad, 1931
febr. 1.**

ARA 20 LEI.

**XX. évf.
4. sz.**

Kül- és belföldi gyógyszerkülönlegességek

Vojtek gyógyszertár

Nem kell angol partiárut ügynöktől venni

**féláron kap
angol ujdonságot**

J. SCHUTZ-nál Arad, Str. Eminescu 2.
(v. Deák Ferenc-uca)

WEISZ LIPÓT FOTOSZALONJA

Bulevardul Regina Maria No. 22.
(Dáciával szemben) — Gyermekek-, por-
trait és interieur felvételek a legszebb
kivitelben eszközöltetnek.

„FORTUNA“

új butor üzlet Aradon,
volt Boros Béni-tér 41. (Mezőgazdák szék-
házában). Legolcsóbban beszerezhető: háló,
ebédlő, konyha és egyéb lakásberendezések
legjobb kivitelben, előnyös fizetési feltéte-
lek mellett is.

PALADICS I.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . 600 lei
Félévre . . . 300 lei
Negyedévre . . . 150 lei
Az egyes szám ára 20 lei
Ó-Romániában . 20 lei
Jugoszláviában 4 dinár
Csehszlovákiában 4 c. k.
Amerikában 1 évre 5 d.

Telefonszám 520.

Megjelenik minden hó 1-én, 11-én és 21-én. Hirdetések közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők vagy bármelyik hirdető iroda útján is feladhatók. A hirdetések díja szövegoldalon 8 lei, hirdetésoldalon 6 lei négyzetem.-ként. Nyiltér rovatban 50 lei, szövegközi részben 32 lei a sordíj.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Arad, Str. Cloșca (Szent László-u.) 2.

Előfizetési árak egy évre: vállalatoknak, nagykereskedőknek és külföldre 1000 lei, nyugdíjasoknak, köztisztviselőknek 300 lei.

SPECTATOR:

A kivégzés kivégzése

Méregkeverő asszonyt akasztottak odaát, Magyarországon. A halálnak ugyan manapság már nincs valami nagy tekintélye — a világháboruban s öngyilkossági járványban elvárt a közérdeklődés iránta — most mégis a cikkek hasábszámra zuhogtak. Hiába, az akasztás csak nagy eset; nem lehet csodálkozni a patakzó gondolatokon és érzéseken. Ágyuztak is szorgalmasan a cikkek a kivégzés borzasztó igaztalanságára s fellázító kegyetlenségére. A főfigyelmet azonban a halálraitélt asszony hidegvérének és nyugalmanak, szinte azt mondanánk, „hősiségének“ szentelték. Mintha fölfedeztek volna valami rendkívülit! De vajjon van-e ok meglepődni vagy megütődni, mint az uj csoda előtt? Ez a hősiség, melyben a gonoszságnak s fásultságnak egy kis eleme is elkeveredett nem kivételes dolog. A női nem részben örökölte, részben magára öltötte a hajlamot a fájdalmak elviselésére, ama nagy bánat elbirására is, melyet az élettől való megválás keserves tudata szokott okozni. Testi-lelki kinok mélyen sebzik, de kevésbé rendítik meg. Az asszonyok jó betegápolók, higgadt hullamosók, szenttelen baromfiölők, bátor öngyilkosok, kitűnő merénylők: a megadás és megtorlás szakemberei. A szenvedés és szenvedély sok pontján felülmulják a férfiakat, ami korántsem jelent számukra kizárólagosságot, de viszont, hogy a velük így versengő férfiakban legtöbbször meglehet állapítani némely feminim, sőt hisztérikus vo-

Rögtön szépít a világhírű
»Margit«-crem
GEA-KRAYER TIMIȘOARA

nást. A nagyrévi asszony hősisége, akár Carvetté vagy Mata-Karié, tipikusan asszonyi magatartásnak látszik. Természetesen vannak egyéni tiltakozások s ellenállások e törvényszerűséggel szemben: vannak nők, akik rokonszenvesen gyávák a halállal s mindennel szemben, ami a halállal összefügg s vannak férfiak, akik szoborra merednek vagy cinizmusba burkolódnak a halál borzasztó megpillantására. Nem tudom elfelejteni, milyen nyugalommal vagy egykedvűséggel haltak a szerb hadi színtéren főbelövésre ítélt polgári személyek, milyen fatalista nyugalommal állt az akasztófa tövébe, valahány albánt vezettek elő, hogy „kötéllel, tudatosan, előkészülten, szertartásszerűen meggyilkolják“, ami kétségtelenül hitványabb bűn, mint a gonosztevők bármilyen gyilkos munkája. Életem legfájdalmasabb élménye volt, hogy egyszer főbe kellett lövetnem egy szerencsétlen csavargót, aki késsel támadt katonánkra s minden undor, legnagyobb undora gyűlt a számba, mikor egy magyar tisztemet mennyei gyönyör fogott el a kivégzés láttára. Ma is őrzök két fényképet az ember visszatartó vidámságának bizonyítékául az erőszakos halál borzasztó tényeivel szemben. Az egyik képen albánok függnek a bitón s az előtérben egy hahotázó katonai lelkész áll, a másikon az egyik szerb harctéren temérdek holttest hever s a holtak „áradataiban“ vigyorogva rendelkezik egy népfelkelő tiszt. Nem habozok s kijelentem, hogy se a halálrendeltek bátorsága, sem az élők anyagi nyugalma halottak közt nem rokonszenves nekem. Az erőszakos halál birodalmának semmiféle hős jelenete nem lelkesít jól. Az élet igazi szerelme szerintem semmiféle halállal szemben semmiféle bátorságot nem igazolhat. Meg kell adni magunkat a halálnak, de a megadás igazi tökélye csak „gyávasággal“ vagy fájdalom árán születhetik meg s az élőnél a maga jövődő meghódolásának emberi szomorúsága tartozik borongani minden reá tartozó tényével szemben. A nagyrévi méregkeverő asszony nyugalma kivégzés előtt és kivégzés alatt nem aratott szomorú sikert az én oldalomon: a sirás s a félelem asszonyibb s emberibb volta a megilletődés borzalmán át, testvéri kötelet létesített volna közöttünk. Így is borzadást okozott, de nem a lélekben, csak az idegekben: a szertartásosan mesterséges halál döbbenetét. A végső következtetés rokon volt azzal, amit a hősök szobrai előtt rendszeresen megállapítok: miért volt szükség rátok? Miért kell az erőszakos halál romantikájával vagy utálatával megzavarni viharos életünk egyensúlyát nehezíteni.

Nem tagadom, mint mindenki, aki már szapora léptekkel siet a halál impériuma felé, mind jobban és jobban edzem magamat a lehető legteljesebb fölkészülésére: tornászok a gondolatban, erősítem idegeimet hozzá. De bevallom, hogy egy titkolt vágyam szeretné, ha ez az előkészület a mesterséges nyugalom és méltóság alkalmazására felesleges volna, ha ugy ütne tarkón majdan a halál, hogy semmit se tudjak

merényletéről. Nem tagadom, háromszor vagy négyszer, mikor szerződésbontással hamarabb kiakarta terjeszteni rám hatalmát, a biztosnak látszó „végső“ pillanatban csodálatos nyugalom fogott el egy leheletnél is rövidebb időre: a döbbenetes megkövülés, a szív egy kimondhatatlan kis töltékpillanattig megállása vagy kihagyása; de aztán gyorsan, utólag a gyáva félelem szivdobogása, idegrezgése, homlok verejtéke figyelmeztetett; hogy a megmaradt, talán visszacszerzett élet bizonyossága milyen borzasztóan fájdalmas, mert az elvesztés lehetőségének s tudatának szörnyű kinjárt kell egy időre átvállalnia. A lábbadozó beteg is az első napokban csupa szomorúság, az életlehetőség derült fénye lassan süt ki az elvonuló felhők közül. Ilyen gondolatok között az erőszakos halál intézménye akár háboru, akár kivégzés a formája, még bectelenebb, embertelenebb, még inkább büntény, mint önmagában nézve. Most nem látít, hogy a halálraítélet 10 percig tartó rendszeres sanyargatással ölik meg, a kin torzvonásait rajzolják föl az arcra, holott a gyilkos legtöbbször gyors, barátságos, talán öntudatlan halált mér áldozatára, hanem fölháborít a kivégzést megelőző lassu, fokozatos, idegről-idegre haladó kivégzés, mikor izgatott percekben kell készülni rá olyan előzetes lelki fájdalmak között, melyeknek feszültsége még borzasztóbb, mint a halálból menekülőnek *utólagos* rémülete, gyáva-sága s eszmélete. A lelki megterhelés az iszonyatos és embertelen, amely bizonyára csak nagyobb, ha sikerül végül fásultsággá vagy nyugalommá szublimálnia.

Hagyjuk meg a testi halál rajtunk kívül álló zavaratlanságát, hagyjuk meg természetes határai között. Ha el kell távolítani az életünkből az élet merényleit, ne mérjük rájuk a halál büntetésszerűségének és időpontra megállapított biztosságának lelket ölő tudatát. Pusztítsuk el, hogy ez a tudat ne támadjon föl benne: álmában vagy eszméletlenül. De ne végezzük ki bosszu s megtorlás szertartásaival. Végezzünk a kivégzéssel. A hóhérok legyenek munkanélküliek.

A torony alatt

**már megkezdték a Városi Temetkezési Vállalat előmunkálatait és nem mondanak le sem a szikvizgyár, sem a zálogház létesítésének ter-
véről**

A temesvári kormányzóság mellett működő revíziós bizottság közel egy heti városházi munka után elutazott Aradról, ahol általános elkeseredést hagyott maga mögött. Nemesak a tisztviselők, hanem a város vezetősége körében is. Elsősorban magát Lutaí Cornel dr. polgármestert is érzékenyen érintette a költségvetés revíziója. Fizetését 25.000 lejre tehát havi 10.000 lejjel leszállították amit a polgármester főként

azért vett rossz néven, mert a revíziós bizottság ugyanakkor a megyénél teljes egészében meghagyta Dr. Lázár Ágoston választmányi elnök fizetését. Emiatt valószínűleg azzal a kérelemmel fog fordulni Aradváros tanácsához, hogy az autonómia joga alapján ne reflektálja a revíziós bizottság döntését. De eltekintve a személyes sérelmekről, Luțai doktornak néhány kedvenc tervét is semmivé tette a költségvetési revízió. Így törölték a zálogház, valamint a szikvizgyár felállítására szolgáló alapot, ami azt jelenti, hogy ebben az évben nem kerül sor eme két intézmény létesítésére.

A városi szikvizgyárra vonatkozó rész nem érdeklő tulajdonosok között, mert a városnak módjában áll más rendszabályok útján kényszeríteni a kartellt, szállítsa le az árakat.

Arad erősen megérzi a zálogház hiányát is. Manapság nagyon kevés helyen lehet tisztességes feltételek mellett kezeltetve kölcsönt szerezni, tehát feltétlen szükség mutatkozik egy zálogházra, amelynek nem a közönség kiuzsorázása a célja. Több vállalkozó nyújtott be már erre vonatkozólag kérvényt a város vezetőségéhez, ezeket azonban sorban elutasították azzal az indoklással, hogy maga a város akarja létrehozni a zálogházat.

A revíziós bizottság döntése nyomán most új helyzet állott elő. Ezért az „Erdélyi Élet” munkatársa felkereste Dr. Luțai Cornél polgármestert és kifejtette, hogy milyen hézagpótló intézmény lehetne Aradon a zálogház. Kérdést intézett a polgármesterhez, hogyan akarja a város megoldani ezt a problémát.

— Az a körülmény, hogy a revíziós bizottság törölte ezt a tételt — jelentette ki a polgármester — még nem jelenti, hogy a város kénytelen lemondani eme tervéről. Elsősorban a városi tanácsnak kell eldöntenie, elfogadja-e a revíziós bizottság ajánlását. Ha pedig elfogadja, akkor vagy várni kell a jövő évi költségvetésig, vagy pedig kölcsönből kell megvalósítani. A város nem mond le a zálogház létesítéséről.

Magam részéről igyekezni fogok mielőbb nyélbeütni a tervet annál is inkább, mert a zálogház nagy jövedelmet jelent a városnak.

— Kérdést intéztünk ezután Luțai doktorhoz mi történik a temetkezési vállalatokkal.

— A városi temetkezési vállalat létesítésére szolgáló összeget — válaszolta a polgármester — a revíziós bizottság meghagyta.

Ebben már az évben megkezdjük az előmunkálatokat. Az idei költségvetésben felvett összeg 400.000 lej, természetesen nem elég a vállalat létesítésére. Az idén mindössze annyi fog történni, hogy meglévő városi kocsikat alakítsunk át halottas kocsikká. Lovaink vannak, mert amióta beszünttettem azt a rendszert, hogy boldog-boldogtalan városi

kocsikon kocsikázott a városban, több pár ló ugyszólván feleslegessé vált. Ezeket a lovakat fogjuk felhasználni a temetkezési vállalat céljaira és így előreláthatólag szerény polgári temetéseket már ebben az évben tudunk szolgáltatni. A luxustemetések végrehajtására talán jövőre sor kerülhet. A temetkezési vállalatok a temesvári reviziós bizottsághoz fellebeztek meg az ár maximalást, a város azonban ragaszkodik fog hozzá és a legfelsőbb fórumig viszi az ügyet, mert egyelőre fontos a közönség számára ez a maximalás. Később majd ha már javában dolgozik a városi temetkezési vállalat, a magánvállalatok kénytelenek lesznek lemenni az árakkal, ha nem akarják elveszíteni klienseiket. A városi konkurrencia tehát csak ki fogja fejleszteni az egészséges versenyt. Nem akarjuk monopolizálni a temetést, csupán az a célunk, hogy a vállalatok a mai viszonyokhoz alkalmazzák áraikat.

— Ami a költségvetésből törölt városi szikvizgyárat illeti, legyenek nyugodtak azt is meg fogjuk csinálni. Akár tetszik ez a szikvizgyáros uraknak, akár nem. Azt hiszem a közeljövőben módom lesz megfelelő alapot teremteni erre a célra. —

A polgármester kijelentette még az „Erdélyi Élet” munkatársának, hogy a tervbevelt 100 milliós kölcsön megszerzése közelebb áll, mint sokan gondolják és ez a pénz nagyban meg fogja könnyíteni a város ujitási terveinek keresztülvitelét.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

— Lehet, hogy ezek a tervek — fejezte be nyilatkozatát Luţai dr. — sok vállalkozó anyagi érdekeit sértik, de nekem a közönség érdeke a legfontosabb és a polgárság érdeke ma az áraknak minden vonalon való leszállítása. Ezt pedig csak a város tudja megcsinálni, amely nem vesz részt semmiféle kartellben amely kartelleken felülről áll és erkölcsi súlyával ellensúlyozni képes ezek működését. —f.

„Vengerszki kór”

indul el Aradról, egy volt erdélyi színésznő vezetésével

Pár héttel ezelőtt az aradi napilapokban apróhirdetés jelent meg, amelyben jóhangu énekesnőket és énekeseket keresnek. Az apróhirdetés háttérében egy érdekes vállalkozás húzódik meg, amelynek élén Dr. Nyiry Ödönne, Pataky Eliz, volt primadonna

áll, aki egy temesmegyei földbirtokos anyagi támogatásával harminc tagu társulatot szervez. Ez a társulatterv szerint világgörúti utra indulna és mindenütt magyar és román

nemzeti dalokat, illetve táncokkal szerepelne. Az érdekes terv keresztülvitelére a vállalkozás finanszírozására, körülbelül félmillió lejt szánt. A mostani válságos időkben ez a vállalkozása feltétlenül figyelemre méltó, bár kissé kockázatos.

A vált Szabadság-téri Friedmann féle ovódában folyik a jelentkezők kipróbálása, amelyet meglehetősen humoros epizódok tarkítanak. A csábító felhívás számos manikűrösleányt és borbélylegényt, akik művészi hajlamokat vélnek magukban felfedezni, a megjelölt helyre csődít és Gellért Pál karmester, aki a jelentkezők hangját kipróbálja, sokszor valóságos szenvedéssel hallgatja a „jóhangu leányok és ifjak“ kinlódásait. Minden lehető foglalkozás képviselőjét ott láthatjuk a próbára várakozók sorában. Leépített tisztviselők, foglalkozás nélküli iparoslegények, görlicék és egyébbb existencia nélküli hölgyek tömegesen óhajtottak elstartolni a hírnév felé. És sorban járulnak a pályázók az ócska zongora elé, amelyen Gellért „kapi“ jobb ügyhöz méltó buzgalommal verdesi a billentyüket. Az egyiknél a bárány türelmű karmester már nem bír tovább idegességével.

— Kérem ne a gyomrából énekeljen — szól rá az egyik legszebb férfikorban levő „fiatal“ jelentkező hölgyre — próbáljon a torkából énekelni, Talán úgy jobban sikerül. Egészen különleges gargarizáláshoz hasonló zaj tódul a nő száján és Gellért néma kétségbeeséssel nézi a bíráló bizottság tagjait, vajjon nem ébred-e fel bennük szánalom egy ilyen szerencsétlen karmester iránt.

— Talán jobb lenne — erőlködik — ha elénekelném az „engem még nem szeretet senki“ dalt. — Nem csodálom — szólalt meg valaki a háttérből, a dal címére célozva.

— Erre az áldozatra Gellért már nem volt hajlandó. Gyorsan odaszólt a többi várakozókhöz: — Jöjjön a következő.

A művésznő jelölt méltatlankodva távozott. Hiába ma nem értékeli az igazi művészetet.

A karmesternek következő jelentkezővel sem volt sok szerencséje. Rosszul öltözött, esetlen mozgású ifju volt, akit Gellért skáláztatni próbált. Az első három hang oly rettenetesen hamis volt, hogy a karmester abbahagyta a kísérletet. Az ifju azonban nem sokat törődött vele, az ilyen kis nüánszok őt nem befolyásolták, nyugodtan skálázott tovább és a hallgatóságnak veriték ütött ki a homlokán. Szinte látni lehetet, amint a hajszálak égnek meredeztek. A fiatalember, aki ujitónak tekinthető, mert önállósítani akarta az éneket a karmestertől, ugyancsak méltatlankodva vette tudomásul, hogy ő sem léphet Caraso örökébe.

Ilyen szenvedéseken keresztül alakul meg Aradon az ujszerű „Vengerszki kór“, amely márciusban indul el a világhódító útjára.

Pataky Eliz, a vállalkozás művészeti vezetője így állítja össze a jövő programját:

— Márciusig készen állunk a betanításig és akkor ut-
nak indulnak, Románia után Bulgária, Törökország, Jugosz-
lavia és Olaszország jön, majd sorba a világ összes álla-
mai, Számításom szerint hét évig fog tartani a turné, ame-
lynek során román, magyar és székely népdalokat, tánc-
okat, viseletet és szokásokat mutatunk be, aktuális szindara-
bok keretében. Nemcsak a jelmezek, hanem a diszletek is
teljes hűséggel fogják visszatükrözni a három szép életét.
A diszleteken most dolgozik egy temesvári festőművész és a
jelmezek már készülnek egy aradi szalónban. Egyedül a jel-
mezekre több mint 100,000 lejt költöttünk eddig. Amint a
vállalkozás kissé megindul, talán a romániai turné után
autókat vásárolunk a személyzet és diszletek szállítására. És
autón robogunk Európa országain át.

— Nem fél elindulni a mai krízises időben a bizony-
talanságba?

— Nincs mitől félnem — válaszolja Pataky Eliz, — a
megélhetésért és a sikerért Aradon éppen úgy kell küzdeni,
mint másutt. A baj az csnpán, hogy igen kevés jelentkező
felel meg és a társulat összeválogatása nehezen halad.

Pataky Eliz csupa lelkesedés, csupa bizalom és bár az
ember szkeptikusan itéli meg ezt a kissé vakmerő vállalko-
zást, fejet kell hajtani ennyi energia előtt. Talán — hiszen
volt már rá példa — beválik mégis a vállalkozás és az
Aradról elindult szerény kis társulat felkap a hírnév szár-
nyára, nem lesz szegényesen vándorló „Vengerszki kór“ és
azok, akik ma egy lenéző kézlegyintéssel intézik el Pataky
Eliz vállalkozását, pár év múlva azt fogják mondani: Mond-
tam mindig, hogy sikerülni fog. . . . És ha nem . . . Nem
baj . . . A magyar színész csalódást elbir . . .

M. R.

Uzsora!

**Vagy mégse . . . Kiderül, hogy a 60 százalékos
kölcsonkamat „mérésékelt“ s a 96 százalékos
is csak kicsit sok az apróhirdetéses pénzfor-
galomban**

A világ tele van panasszal, hogy nem
lehet pénzt szerezni, nincs tőke, nincs hitel,
nincs kölcson. Ezzel szembe az ujságok apró-
hirdetésrovataiban állandó rovat a kölcson,
hitel vagy pénzfelirásu, amelynek cimbetüje
alatt csábitóbbnál csábitóbb ajánlatok hívják
a kölcsonigénylőt. Ha az ember egy ilyen
apróhirdetésorozatot olvas, azt hihetné, hogy

*akinek pénze van, az egyenesen könyörög a sze-
gény „leégett“ Polgárnak, hogy csak jöjjön pénz-
ért, feltétlenül fog kapni.*

Munkatársunk a mai nap folyamán végigjárt néhány

helyet, ahol az apróhirdetés szerint pénzt lehet kapni. Az első apróhirdetés a következőképen szól:

„Pénzt adok tisztviselőnek alacsony kamatra,
biztosíték nélkül“.

Irtunk megadott jelígre és csakhamar jött a felszólítás,
hogy

*keressük fel a hirdetés feladóját, bizonyos G.
urat lakásán.*

Felkerestük G. urat, előadtuk, hogy pénzért jöttünk és érdeklődtünk, milyen feltételek mellett lehetne pénzt kapni. Az első kérdés az volt,

vajjon firtizeteses tisztviselők vagyunk-e,

mert csak ilyen kap kölcsönt. Az igenlő válasz után jött a második kérdés, a főbérleti lakásról. Amikor ez is rendben volt. G. ur a következő feltételeket mondotta, mint amelyek feltétlenül szükségesek ahoz, hogy az ember nála pénzt kap-hasson.

— Elsősorban — kezdte — a cégtől levelet kell hozni, amelyben igazolják, hogy önnek mennyi a fizetése. Ezután kiküldünk valakit az ön lakására és megkérdezzük, csak-ugyan főbérlet-e vagy sem.

*Ezután, ha minden rendben van, félévi fizetésé-
nek megfelelő kölcsönt adunk.*

— Mekkora kamattal? — kérdezzük.

— Nyolc százalék!

— Igazán nem is sok. Évi 8 százalék, annyi, mint a bankkölcsön ára vagy talán még olcsóbb.

— Tévedés, kérem.

Nem évi 8 százalék, hanem havi 8 százalék.

Ez még nagyon előnyös, mert máshol nem kaphat ilyen olcsón pénzt.

De hiszen ez évi 96 százaléknak felel meg!
mondottuk felháborodva.

— Olcsóbban pedig nem lehet pénzt adni! — válaszolta G. ur. — Az én cégem

szolid üzlet

és bármikor szívesen állok komoly érdeklődők rendelkezésére.

Látszott rajta, hogy nem tart komoly érdeklődőknek. A másik hirdetés az alábbi volt:

*Környéki házra, ingóságra, fix fizetéssel olcsó
kamat mellett adok pénzt.*

A megjelölt vállalatnál a cégvezető fogadott. Megkérdezte, vajjon van-e ingatlanunk vagy fix fizetésünk, esetleg komolyabb számba jöhető ingóságunk. Amikor előadtuk, hogy egy környéki nyaralóról volna szó, a következő felvilágosítást kaptuk:

— Szívesen adunk kölcsönt az érték felére. Önök váltót irnak alá a kölcsönadott összegről, azonban mi a kamatot azonnal levonjuk.

A kamat havonta 5 százalék

Legkevesebb 3 hónapra adunk pénzt kölcsön, mert rövidebb időre nem érdemes. Hat hónapnál tovább azonban nem adunk kölcsönt, mert nem lehet tudni, mi lesz. Magától értetődően a felbecsüléssel járó költségeket szintén a kölcsönvevő félnek kell fizetni. Azonkívül megköveteljük, hogy a ház tűz ellen biztosítva legyen.

— De hiszen — mondtuk — ha egy ház áll biztosíték gyanánt rendelkezésre, lehetne alacsonyabb kamatot is megállapítani, mint évi 60 százalékot?

— Lehetetlenség kérem, — felelte a cégvezető — mert mi is idegen tőkével dolgozunk, nekünk is évi 18 százalék kamatot kell fizetnünk — előre. Az adminisztrációs költségek manapság — mint tetszik tudni — oly magasak, hogy nekünk a látszólag óriási kamatból alig marad valami.

Kellőképen méltányoltuk ezt az álláspontot és tovább mentünk a harmadik apróhirdetésben megjelölt helyre. Az apróhirdetés úgy szólt, hogy csak fixfizetéses, állami és magántisztviselőnek nyújt kölcsönt a vállalat. Meg kell állapítanunk, hogy ez volt még a legolcsóbb. Itt ugyanis összesen „csak“ évi 38 százalék kamatot számítanak a folyósított kölcsön után.

Havi 3 százalékot és 2 százalék kezelési költséget

A hitelező szerint ma csak állami tisztviselőnek érdemes hitelt adni, mert az a legbiztosabb. Magántisztviselő se rossz, ha a főnök garantálja, hogy a hitelezett összeget a tisztviselőnek fizetéséből is levonja. Ez azonban igen ritka eset, mert

a tisztviselők leggyakrabban nem is merik megmondani ha kölcsönt vesznek fel.

Megkérdeztük, kik tartoznak kliensei közé. Kiderült, hogy első sorban tisztviselők, államiak és magáncégeknél alkalmazottak. Másodsorban valami fedezettel rendelkező intellektuellek: ügyvédek, orvosok, harmadsorban kereskedők és utolsó sorban iparosok.

Beszéltünk az egyik bank vezetőjével az újsághirdetés útján akviráló cégek üzleteiről. Azt a felvilágosítást kaptuk, hogy

96 százalék kamat egy kicsit csakugyan sok, 60 százalék már mérsékelt és 38 százalék egyenesen kevés.

— Mert — mondotta informátorunk — tekintetbe kell venni a kölcsönt igénybevevő réteg kereseti lehetőségét és a befektetett tőke kockázatát.

Meg lehet állapítani, hogy — tisztelet a kivételnek — ahol ma pénzt lehet kapni,

ott ezt a kockázatot tekintetbe is veszik!...

Emléksorok az »Erdélyi Élet« vesealbumába

IV.

A görli

Becenevem: görlice. Van egy vicc, amely szerint a weckendet ezelőtt sábesznek hívták, engem pedig szintén más néven ismertek. de az aljas és sértő rágalom, mert én most is az vagyok, ami eddig voltam. Óseimet, a kóristákat kipusztította a modern operett tudomány. Most már nincs szükség hangra, csak bálra. Ha szép szabályos combjaid vannak, tauglich vagy a szinpadra és felveheted a büszke címet: „művésznő.“ A pincér olyan szépen tudja ezt mondani. Ezért járok kávéházba, no meg azért, hogy ki ne menjek a forgalomból és társadalmilag érintkezhessem az urakkal. Pedig nem olcsó mulatság nekünk a kávéház. Drága ott minden, nem is fogyasztunk semmit, mert nagyon be kell osztani azt a havi 1200 lejes gázsit, ha azt akarjuk, hogy csincsilla bundára is teljék belőle.

A hordár

Olyan vagyok én már a veres sapkával, mint a 48-as honvéd. Alig egy-kettő lézeng már belőlem az uccasarkon. Előrevergődünk, megtotyakosodtunk és már csak a mult szép emlékein rágódunk, hogy a bajáról ne is beszéljek. Mert a mult, az szép volt. Finom dámák és fess gavallérok vették igényben a szolgálatainkat és hullott a pénz, mint a pelyva. Levelek, csokrok, zálogház, csemege és vacsorák vásárlása és sok-sok kedves megbízás, amit nem lehet elfelejteni. Ma már a kutya se törődik velünk, legfeljebb akkor, ha az uccasarkon van dolga és sarokkönek néz bennünket.

Közlekedési rendőr

Könyökig érő fehér keztyűm van és azal dirigálom az autókat, kocsikat. uccasorszat. Szép mesterség ez, akárki akármit beszél. Csak egy intés és maga a képviselőház elnöke is megáll egy mozdulatomra. Kinek van még ekkora hatalma az országba? Emlékszem, egyszer Tisza Pista megállította a gyorsvonatot nyílt pályán és az újságok milyen ramazurit csináltak belőle. Nagy dolog? Én Tisza Pistát is megálgitanám, ha élne és a gyorsvonatot is, ha a Forrai uccába tévedne. Csak az a kár, hogy Aradon nincs forgalom, amit irányíthatnék.

(Folytatjuk)

A világ legszerényebb embere Takamatsu japán császári herceg

Öt koffer, 11 tagú kíséret és versek milliói — Ōsei 2591
évvel ezelőtt léptek trónra — Örök Öröm vagy Krizantém
Virágocska a hercegnő neve —

Az Erdélyi Élet bucaresti tudósítójától

! Kedden utazik el Budapestre európai körútján Romániából a japán császár legifjabb öccse, Takamatsu herceg. Munkatársunk felkereste a kíséret egyik előkelő tagját, akivel hosszabban beszélgetett a császári herceg látogatásáról. Első kérdésünk az volt, hogy mondja el, *kicsoda tulajdonképpen Takamatsu herceg?*

— A herceg — mondotta Imaoka — a japán császár második öccse. 1905 január 3-án született és iskoláinak, majd a tengerészeti akadémiának elvégzése után 1924 július 1-én tengerészkadét lett. Ebben a minőségében elvégezte a tengeralattjáró és a tengerész-tüzérségi kurzust. 1927 decemberében tengerészfőhadnagy, 1930 végén pedig korvettkapitány lett. 1930 februárjában nősült meg, feleségül vette az utolsó japán szogunnak, Tokugavánnak leányát. Valamikor jóformán minden hatalom a soguné volt, mióta azonban Japán modernizálódott, a soguni rang megszűnt.

— Kik jöttek a császári herceggel?

— *Tizenegy személy érkezett velük.* A herceg és a hercegnő utazásának vezetője Taeko Yamagata ceremóniamester, alája vannak beosztva Iwakichi Ishikawa főudvarmester, Kyosuke Midzuno korvettkapitány, a császári herceg adjutánsa, Tsuneo Sakamoto dr., a hercegi pár orvosa. Takako Ochiai, a hercegnő udvarhölgye. Továbbá a személyzet: Luroda, Yamasi tisztviselők, Takeko Yamaki komorna, F. Piromali, a Cook-iroda tisztviselője és egy komornyik. Érdekes azonban, hogy a császári herceg, aki ilyen nagy kísérettel érkezik,

a legszerényebb ember a világon.

Japánban közismert egyszerű katonás neveléséről. Ha megérkezik egy városba, poggyászát saját maga csomagolja ki, ha elutaznak, saját maga csomagolja be. Nem enged senkit hozzányulni.

Összesen csak öt kofferja van,

ezzel utazza végig a világot.

— Népszerű a császári család Japánban?

— Nagyon! Ez érthető, hiszen a monda szerint minden

Japán a császári családtól származik. Tehát tulajdonképpen valamennyien egy család tagjai vagyunk.

2591 évvel ezelőtt lépett trónra Dsimn császár és azóta folyton az ő utódai uralkodnak.

A jelenlegi császár, Hirohito, a 124-ik a családból. Nagyon népszerűek és ezt talán elsősorban annak köszönheti, hogy nagyon zárkózott és nagyon egyszerű életet élnek. Mindenki tudja róluk, hogy rengeteg jót tesznek. Nyilvános helyekre egyáltalán nem járnak és ezt mindenki helyesnek tartja, mert így kitűnően megőrzik tekintélyüket.

— Mit tudnak a királyi herceg feleségéről?

— Aránylag nagyon keveset. Mint mondtam, a legelőkelőbb japán családból származik. Apja a mostani felsőház elnöke.

Kikuko hercegnő neve magyarul Örök Örömet jelent, de jelenthet Krizantém Virágocskát is.

Attól függ, hogyan írják. Kitűnő nevelésben részesült és több európai nyelvet beszél. Mielőtt feleségül ment Takamatsu herceghez, édesanyjával meglátogatta a királyi házat. Takamatsu herceg egyszerű gyapjuruhában fogadta és azt mondotta neki, hogyha a felesége akar lenni, akkor sohasem hordhat fényesebb ruhát, mint ő. A herceg ugyanis soha nem vesz fel otthon selyemruhát, hanem ugyanolyan

gyapjuköntöst visel, mint a legegyszerűbb diák.

A hercegnő egyébként kitűnő és ismert költő. Persze ez Japánban kicsit másképp van, mint Európában. Ott minden rendes embernek kötelessége a költészet iránt érdeklődni, sőt verset is írni. A császári háznak külön költészeti hivatala van, ahol ügyelnek arra, hogy a régi 31 betűből álló klasszikus versforma tisztaságát megőrizzék. A császárnak mindig kell verset írni, már gyermekkorában megtanítják erre. Persze van közöttük tehetségesebb és tehetségtelenebb. Japán felszabadítója, Micsihito császár

életében százezer verset írt, amelyet most adtak ki.

Kikuko hercegnő, amig leány volt, közre szokta adni verseit. Legutóbb, mielőtt férjhez ment, visszavonult egy hétre tengerparti nyaralójába, ahol száz verset írt. Ezeket lemásoltatta és bucsuzóul átnyújtotta a költészet mesterének, a császári költőhivatal vezetőjének.

— Mennyi a császári család jövedelme?

— A magánvagyonból származó jövedelmen kívül körülbelül évi 270 millió lej.

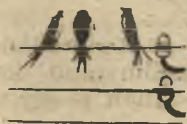
De ebből az egész császári családnak meg kell élni! A két herceg nem kap külön semmit!...

— Minden cikkért írója felel. Az „Erdélyi Élet” hasábjain helyet talál minden közérdekű esemény. Belső és külső munkatársaink mindenről az igazat és csak az igazat írják. — Nem igazat írni nem szabad.

Titkos művésző és Eszterházy gróf rubintos pezsgőkeverői

Az Erdélyi Élet budapesti tudósítójától

A nagy összeomlást közvetlenül megelőző koroknak mindenkor megvoltak a maguk híres dámái, akik körül nyíltan tobzódott a hatalmon levők tékozló mámora, amelyik szemérmetlenül siklott el az éhes és didergő tömegek tehetetlen kétségbeesése felett. Ma, egy rémes háboru után, talán kisebb a fény, de az árnyék még szélesebb és sötétebb, mint a Lajosok idején. Ezért hát meglehet érteni a munkanélküli és a félébren dolgozó proletárius képviselőjét, aki a parlamentben az ország színe elé vitte egy hatalmas vagyon urának gavalléros gesztusát. Lehet tapsolni a miniszternek is, aki a maga reszortjába, a saját habitusán keresztül kénytelen érzékelni a városi és falusi lakosság fájdalmas és mérhetetlen szegénységét s aki e tapasztalatainak szuggessziója alatt megbélyegezte azt a gavalléros gesztust, amelyiknek a kiegyezési utáni Magyarország bőségében elismerő csodálkozással tapsolt volna a népség és katonaság.

Ez a behódolás a vagyon előtt s a tiszteletteljes helyeslés a szerencsés mágnásnak, aki a szélrózsa minden irányába könnyelműen szórja az aranyait, egyáltalában nem volt indoktalan. Mert ha egy társadalmi rendben akkora vagyonok tömörülhettek egy kézben, amelynek egy évi hozadéka száz ezreket tehetett volna boldoggá s ha ezeknek a birtokosaié volt a hatalom és a szó mindenütt, ugy csak kötelességüket teljesítették, amikor ifjuságuk éveiben megcsapolták aranytömlőiket s juttattak belőle azoknak, akik bárminő formában hozzájárultak, hogy vigabban teljen idejük ezen a nagyon is a kedvükre berendezett földrészen. Ne tagadjuk, a polgárság előtt szimpatikus volt az ifju mágnás, aki huszártiszti attilában lovastól ugratott az étterembe, betörte, vagy összelötte a tükröket, pezsgőben fürdette a primadonnát és

a cigány behorpasztott bögőjében ágyaztatott magának a kasszirnővel.

Hadd mulasson, mig fiatal, telik rá néki a kövér ezer holdukból, ez volt a véleménye nemcsak az ilyen vigasságok vámszedőinek és uzsorásainak, de a tisztos nyárspolgárok is, akik rendjén levőnek tartották, hogy ők dolgoznak és félrekuporgatják a garasokat, a gróf és a herceg ur élete rökös hacacaré.

A háboru azután meghozta a lövészárók egyenlőségét s utána nehéz volt végérvényesen visszacsinálni ezt a halálos demokráciát. Így történhetet, hogy interpelláció hangzott

el az arany pezsgőhűtő vödörrel, melyet állítólag karácsonyi ajándékkul küldött Eszterházi Tamás gróf Titkos Ilona színi- és életművésznőnek. És így eshetett, hogy Ernszt népjóléti miniszter ur egy Eszterházy gróffal szemben a munkások képviselőjének adott igazat, noha még mindig grófi birtok volnánk. Ezzel szemben áll azonban a valóság, amelyik szerint

Tamás gróf nem küldött arany pezsgőhűtő vödört Ilona művésznőnek,

csupán néhány aranyból készült, smaragddal és rubintokkal, kirakott pezsgőkavarórudacsát és egy hangosfilmvetítő készüléket, hogy a művésznő a maga home-jában is élvezhesse a technikának ezt az új csodáját.

Igy mondta nyilatkozatában, melyet egy hétfői lap tudósítójának adott Titkos művésznő, akinek a szavahihetőségét egyáltalában nincs okunk kétségbevonni. Mert a művésznő egyéb kérdésekben is imponáló őszinteséggel nyilatkozott az újságíró előtt. Megbocsájító fölényrel mellőzte a kritikát a szocialista interpelláció és miniszteri válasz dolgában és ugyanakkor szinte exkluzív bátorsággal jelentette ki, hogy minden időkből elhalmozták drágábbnál drágább ajándékokkal a színpad királynőit, akik sohasem élhettek volna meg a gázsijukból s kik nem is dolgoztak és kerestek annyit, mint ő, aki ebben a szezonban minden este színpadon volt.

A nyilvánosság előtt tett vallomást ama meggyőződése mellett, hogy a színésznő elsősorban nő

s így ezen minőségében kell kiharcolni az élettől a gázsiját. Éppen ezért nem megy férjhez sem a grófhoz, sem máshoz, mert a házasság nem a megfelelő életforma a színésznő számára, a maximális gazdasági előnyök kicsikarására.

Viszont az állam és az egyház törvényei szerint csupán a házasság kötelekét vállaló nő tarthat igényt rá, hogy a férfi dolgozzon érte, eltartsa s a magáénak vallja Isten és az emberek előtt. Ugyanezek a törvények — a társadalméról nem is szólván — elítélik és megbélyegzik azt a nőt, aki a maga nemiségét bárminő formában árubabocsájtja. A társadalom kiközösíti, sőt durvább esetekben nyilvántartja az ilyen nőket. Tehát az állam, egyház és a társadalom törvényeivel helyezkedik meglepő bátorsággal szembe nyilatkozatában a művésznő, amikor nem tagadja, hogy költséges életszínvonalához nem elégségesek színésznői képességei s hogy a színpadon szerzett jövedelmét a budoárjában szerettekkel kénytelen kiegészíteni.

Kétségkívül minden kornak minden rivaldafényben foszforreszkáló asszonya hasonlóképpen gondolkozott, mint a Csodabár primadonnája. De a nyilvánosság előtt alig mondta még ki valaki előtte ezeket a gondolatokat, amint hogy vannak dolgok, melyeket tudomásul kell vennünk, de amelyekről beszélni több volna az izléstelenségnél. De abban a pillanatban, mikor ki-

mondják őket, már felelni is kell értük. Gondoljunk csak az olyan férfiakra, akikről mindenki tudja, hogy a maguk neméhez tartozókról szönek ábrándokat. Találkozunk velük társaságokban, de feléjük nyújtott kezünket abban a pillanatban visszahuznánk, amikor a Titkos művésznőéhez hasonló brutális nyíltsággal beavatnának bennünket szomorú titkukba. Ismerünk elszegényedett társaságbeli embereket, akikről köztudomású, hogy háztartásuk költségét az a bizonyos harmadik fedezi. Mai társadalmi berendezkedésünk mellett érintkeznünk kell velük, talán meghívásukat is elfogadnunk mindaddig, míg valamilyen botrány ki nem patantja ugynevezett nyílt titkukat.

Ugyanigy vagyunk a színpad disznőivel is, akikről a polgárság legtávolabb eső rétegei is tudják, hogy semmiféle sztárgázi sem elegendő a helyzetükkel járó felfokozott életigények biztosítására. A színházi rovatok és hetilapok nagyszámú olvasóközönsége pontosan tudja, mikor, ki és mennyivel járul hozzá ezekhez a költségekhez. De még eddig egyetlen színpadi disznó sem tett vallomást ezekről a budoár gazdasági tranzakciókról. Nem tagadták, de nem is beszéltek róla, ami által ugyanolyan elfogadott, természetes látszatát tudták adni helyzetüknek, mint felidézett mágnásaink, akik a világ legtermészetesebb dolgának tartották, hogy semmi egyéb dolguk sincsen a földön, mint elkölteni jövedelmeiket.

Titkos művésznőe az ujító dicsősége. Ő beszélt először arról, amit tenni százszor lehet, mintsem nyilvánosság előtt nyilatkozni róla. Megkísérelte sikraszállani egy elfogadott helyzet mellett, amelyiket hallgatagon tűr egy társadalom, mely pedig intézményeiben és törvényeiben az egész vonalon tiltakozott ellene. Mindenesetre egy szétmáló világ bacillusoktól hemzsegő atmoszférája kellett hozzá, hogy ez a nyilatkozat ne csupán elhangozhassék, de a sajtóban nyilvánosságot is kapjon. A művésznő tehát csak 50 százalékban felelős érte. Aligha csalódunk azonban, mikor annak a véleményünknek adunk kifejezést, hogy ennek a pokoli őszinteségének az árát 100 százaléki fogja megfizetni.

l—n.

**Egy lapra fizessen
elő, de az az egy —
jó legyen!!**

Film Élet

Verne Gyula regénye filmen: A rejtelmes sziget

A Metro Goldwyn-film eredeti tudósítása. Az Erdélyi Élet kizárólagos romániai közlési joga

Ifjukorunk legszebb órái azok, amelyeket Verne Gyulának, a nagy francia regényírónak könyveiben mélyedve töltöttünk el. Akkor még fantazmagóráknak, csodáknak tunktek előttünk azok az események, melyek e vastag könyvek lapjain meg voltak írva

Jelenet a „Mary Dugan bünpöre“ c. németül beszélő filmből

Foto: M. G. M.

de azóta tulhaladott álláspont lett a repülőgép, a tengeralattjáró, a nyolcvan nap alatt való földkörüli utazás. A Verne regények hősei közül a legérdekesebbek egyike kétségtelenül a Némo kapitány, aki Nautilus nevű hajójával huszezer mérföldet tett meg a tenger alatt és eljutott a rejtelmes szigetre is. Ezt a rejtelmes szigetet vitte filmre a Metro-Goldwyn, Verne Gyula fantáziájának minden színe és érdekessége megelevenedik ezen a filmen, amely páratlan tehnikai felszereléssel, készütséggel és igen nagy áldozatkészséggel készült el. Lucien Hubbard rendezte a filmet és Némo kapitányt Lionel Barrymore, a legkiválóbb amerikai jellemszínész játssza, aki kitünően beszél németül is, amit a film németül beszélő jeleneteiben fogunk kapni.

Halleluja: A néger rapszodia

Három év előtt történt, hogy a párisi Goncourt-Akadémia nagydíját egy néger írónak a négerekről szóló egzotikus regénye nyerte meg és e pillanattól kezdve az európai és amerikai olvasó és színházi közönség figyelme a négerek felé fordult. Ezt az ér-

Jelenet a „Halleluja“ c. nagy hangos néger Metro-filmből, melynek a legnagyobb sikere volt a nyugati államokban a téli szezonban. — Foto: M. G. M.

deklódést használta fel King Vidor a Nagy Parádé világhírű rendezője arra, hogy legujabb filmjét a világ filmprudukciójának élére tegye. Halleluja címmel King Vidor egy néger filmet készített el, amelynek szüzséje teljesen különleges és egzotikus ujszerű és finom, amelynek jeleneiben benne van az a sok finomság és édes-bus szentimentalizmus, amelyeket a nigger-songok dallamában ismertünk meg és amelynek főszereplői kivétel nélkül négerek, akiknek művészete valóságos csemege lesz a moziközönségnek.

Nemsokára bemutatják Erdélyben Mary Dugan bűnpöre c. szindarab németnyelvű filmváltozatát, melynek főszerepét egy magyar filmdiva játssza: Lucy Doraine.

Az elmúlt évek legnagyobb színpadi sikere kétségtelenül a „Mary Dugan bűnpöre” volt, amely az erdélyi színpadokon is nagy sikerrel lett bemutatva.

A mai lázasan robogó kor hű keresztmetszete ez a rendkívül izgalmas dráma amely feszült helyzeteinél, izzó légkörénél fogva predesztinálva van arra, hogy beszélőfilmet készítsenek belőle.

A Metro-Goldwyn dramaturgiája észre is vette a Mary Dugan bűnpörében rejlő sikerlehetőségeket és elkészítette belőle több nyelven a beszélőfilmet.

A német változatban a főszerepet Nora Gregor játssza, aki ezzel a legelső alakításával a sztárok legelső sorába emelkedett. A Mary Dugan szerepében sokkal erőteljesebb drámai akciókra nyílik alkalma a művésznőnek, mint előző filmjében az „Olympiá”-ban, mely Molnár Ferencz vígjátékának filmváltozata.

Nora Gregor, a német színészet egyik legértékesebb tagja, akit annakidején Reinhardt Miksa fedezett fel és ő tanította be a halk, finom szavakra, mindent kifejező lassu gesztusokra és a modern színjátszás technikájára, amelyek a hangosfilm korszakában eléggé lényeges kellékei a sikernek. Nora Gregor, Mary Dugan a főszerepet játssza az új filmen és lüktető menetű darabban egyéniségének [új oldaláról mutatkozik be](#) Cluj

Partnere a filmen Egon von Jordan, a bécsi színházvilág fiatalabb generációjának egyik legnagyobb értéke, aki tökéletes sikert aratott Hollywoodban és hosszú hónapokra le van kötve.

Számunkra, az erdélyi magyar közönség számára, nagyszerű különlegességgel szolgál a Mary Dugan film, amennyiben a másik női főszerepet Lucy Doraine, a magyar filmprimadonna játssza, aki most egy hollywoodi bankár felesége és a nagyszerű szerep kedvéért tér vissza a kamera elé.

Hogy a film teljesen megfeleljen az európai gondolkodásnak, a Metro-Goldwyn, a német változat rendszerese dr. Arthur Robinsont, a sok sikert aratott német rendezőt szerződtette.

Magyar-német invázió a hollywoodi filmstúdiókban

A Metro hollywoodi stúdióban három internacionális alosztály létesült. A német-spanyol és francia. A német produkciós alosztályában sok prominens magyar névvel találkozunk. Bernie Hyman, a Metro produkcióinak egyik vezetője nemrég Európában tartózkodott és Bécsben, Párisban és Berlinben leszerződött ugyszólván minden híres és drága művészi erőt.

Vajda Ernő jónevű scénárium író szintén szerződést kapott a Metrotól. Hans Kraly, aki a Lubitsch filmek scénáriumait írta eddig, valamint Arnold Korff, a híres Burg Theater színész mellett még egy magyart találtunk a listában Frank Pártos név alatt.

Napilap-kivonatok

Lelki klinika

Kétségbe- esett fiatal- asszony.

— Nagy lelki kulturára valló levelét feszült figyelemmel. —

könnyezve olvastam. Ön csak nemrég mult hetvennyolc éves, derék jó férje, szép unokái és dédunokái vannak, szóval semmi sem hiányzott eddig a családi tűzhely békés melegéből.

És egyszerre, mint derült háztetőről egy téglá, úgy esett a fejére egy váratlan esemény, mely felborította a meleg családi tűzhely csöndes békeségét.

Megismerkedett egy huszonégy éves férfivel. Egy pillanatot műve volt csupán, amíg a férfi motorbiciklijének hátsó ülésén önt a parkirozott ligetig vitte — és máris fel volt dulva az ön meleg családi békeségének csöndes tűzhelye.

Halgassa-e meg imádottját, vagy tovább élje-e szürke hétköznapjait derék és jó férje oldalán? Ezt kérdezi most tőlem.

Nagyságos asszony, hallgasson figyelmesen meg engem és fogadjon szót nekem. Ne hallgasson arra a fiatalemberre, ne hagyja, hogy egy mámoros pillanat rombadöntse az ön meleg családi fészkeinek békés tűzhelyét. Ne halgassa meg.

Amint leveléből látjuk, ennek a fiatalembernek csak egy motorbicikije van. Még csak egy autója sincs. Mit várhat egy ilyen fiatalembertől?

Ha legalább egy Rolls-Royce-ja, vagy egy Lanciája lenne... de így?

Nem asszonyom. Maga már nem gyermek többé, kell, hogy parancsolni tudjon szívének. Legyen okos.

Felejtse el azt az embert, felejtse el.

Es menjen vissza a meleg családi fészkesbe.

Az asszony

és a divat

Elegáns trottór-kosztüm minden alkalomra. Mindjobban kialakul az a

tendencia, hogy az utcai ruhák olyanok legyenek, melyeket szükség esetén egyéb alkalomra is felvehesen az igazi divathölgy. Alább bemutatunk egy eredeti francia Patou-modellt, mely egyszerű eleganciájával biztosan nélkülözhetetlen darabja lesz minden elegáns hölgy ruhátárának.

A ruha anyaga jóminőségű portórlőbarchent. A l a p s z i n e sötétbordó, vagy világosbarna, piros, sárga, zöld vagy kék csikokkal. Az angolos fazon igen előnyös kövér alakra, mert slankit és mint az ábrán is látható, fiatalit. A szoknya oldalt raffolva van, jobbra és balra berakva. A kabát elől sveifolva, hátul két sarnir plisszirozva, vállak aszurozva, hohlfaltnikkal és zeimedlikkel. Bájos kis bubigallér egészíti ki a kosztümöt, melyhez megfelelő, apart kis zsirardikalap viselendő, egy-két egyszerű

csirketollal diszitve. Cipők egy-szrű, bájos kis cugoscipők, többnyire krokodil-, fűrj-, zebra-, ceuthal vagy ichtiosaurus-bőrből.

Ezen sikkes trottörkosztümüt nemcsak sétára, hanem egyéb alkalmakra u. m. golfozáshoz, suroláshoz, garden partyra, rőmy-partyra, pacalárusításhoz, nagytakarításhoz, sietéshez és libatöméshez is nyugodtan merjük ajánlani.

Szabásmintája potom 150 lei-ért beszerezhető, csakis az annak segítségével elkészített ruhákért vállalunk felelősséget.

Koszmektika

Irta: *dr. Pancser Salamon*,
koszmektikus.

A miesz pónem. Amiesz pónem meglehetősen gyakori

B szépséghibára a hölgyeknél és kétféle fajtáját ismerjük. Az egyik az u. n. veleszületett miesz pónem, mely

már kezdettől fogva megvan, a másik ezzel szemben csak bizonyos számú évek elteltével alakul ki.

A miesz pónem oka igen sokféle lehet. Igen gyakran az orr következtében szokott fellépni, de sokszor a száj, szem, vagy fül is okozhatja. Sőt ismerünk olyan eseteket is, amikor mindez együtt idézi elő.

Ilyenkor nem ajánlatos szappanokat, kenőcsöket, és egyéb háziszereket használni, hanem azonnal forduljunk szakavatott orvoskoszmektikusokhoz, mert annak is élni kell.

A jó kozmektikus számtalan eljárást ismer fenti rendelkezések kezelésére, magának

a szépséghibának eltüntetése céljából azonban csak egy eljárást ismerünk: az illetőt meg kell fejelni.

Ja pardon, majd nem elfelejtettem még egyet. Letakarni — az se rossz.

Koszmektikai üzenetek

Pllattfuss Manóné: Ludtalg ellen igyék keserűvizet. Ha az se használna, jöjjön fel hozzám, majd kap egy kis kvarcfénykezelést.

M. Borbála: Öszülés ellen mosa a haját vitriollal. Egy idő múlva azt fogja tapasztalni, hogy ősz hajszálai mind kihullottak. Csak arra vigyázzon a hajmosásnál, hogy a fekete hajszálaihoz ne érjen hozzá a vitriol, mert különben azok is kihullanak.

Kétségbeesett anyós: Felesleges szőrszálainak eltávolítását legsikeresebben csipecs segítségével lehetne elvégezni, még pedig úgy, hogy a szőrszálakat gondosan, egyenként kell kihuzogatni. Legcélravezetőbb volna, ha erre a munkára vejét kérné fel ő biztosan lelkiismeretes és alapos munkát fog végezni.

Fajezetek a fressermesterség köréből

A sólet, melyet franciásan schajletnek is neveznek, azon exkluzív eledeknek, melyért néha még zsidónak lenni is érdemes. Addig, míg az ember

a sóletet megeszi, mindenestre.

A sóletbe rendszerint füstölt marhaszegyet szoktak befőzni, de a Grünné kóser éttermé-

ben füstölt sertésoldalast főztek bele. Szerették is a zsidók, elmentek kedvéért utána, akárhová költözött, különösen egy hosszunap táján. Öröm volt elnézni őket, amikor szájukról kétoldalt lecsurgott a jó meleg disznózsír, azon elvet tartva szem előtt, hogy: „Wennschon tréfe, soll es rinnen.“

Ezek a jó idők elmultak. Ma már a zsidók nagyrésze csak sülttököt és pattogatott kukoricát eszik.

És hiába, ez már nem az igazi.

Kipróbált tészta-receptek

Linktészta és egyéb nyalánkságok. *Lehuzott rolni.* Végy egy üzletet Aradon

és nyujsál nagyobb hiteleket a vevőknek.

Aztán kezdjél türelmesen várni a vevőkre. Közben lassu tűzön forgass néhány

váltót, ha aztán pirulni kezd az arcod szép lassan huzd le az üzleteden a rolnit és add be a kulcsot.

Bepalínzerztészta. Végy egy bukófélben levő erdélyi színházat és verjél bele egy csomó megtakarított pénzt. Gyenge tűzön és gyenge házak mellett hagyd soká égni. Nem fontos hogy soká égjen, a kritikusok ugyanis azt fogják mondani a műsorodról, hogy sületlen. Ekkor aztán bezárhatod a kaput és tudni fogod, hogy be vagy palizva, azaz kész a bepalinzer tészta.

Kija-rólad. Végy igénybe egy csomó protekciót és járj ki egy szállítást magadnak. Ha

a gseft közvetlenül a nyélbetűs előtt kipattan, kész a kijárolad.

Háziasszonyok tanácsadója

Irtta: *Hárpiáné Élend Jozefin*

Hogyan végezzük a nagytakarítást? A nagy-

takarítást lehetőleg olyan napra kell kitűzni, amikor a férj beteg, vagy valami más okból kifolyólag egész nap otthon kell maradnia. Hogy

idejére elkészüljünk, már hajnalban, négy óra tájban kell megkezdeni a nagytakarítást. A férjet küldjük ki a gangra, hogy ne zavarjon és lássunk munkához!

Mindenekelőtt szedjük ki a szelonzól a lószórt és alaposan vankumozzuk ki belőle a port. Az összes butorokat hordjuk le az udvarra és arra ügyeljünk, hogy a finom, polituros butorokat csak óvatosan szabad smirglizni. Ha az ágyakban netán poloska volna, legcélszerűbb leönteni őket petróleummal és felgyujtani. Közben vigyázni kell, hogy a többi holmik meg ne gyulladjanak. És ha mégis meggyulladnak, annyi baj legyen. Valószínűleg azokban is van néhány poloska.

Ha a férj közben murizni találna, küldjük el a tűzoltókért. Így összeköthetjük a hasznosat a kellemessel.

Olvassa és terjessze az Erdélyi Életet!

A nagysága fizetés helyett lopással vádolja a cselédlányt

Az utóbbi időben megszorodott azoknak a feljelentéseknek a száma, melyeket cselédek ellen tettek lopás címén a prefekturán. A rendőrség természetesen minden ilyen ügyben megindította a nyomozást és elsősorban átvizsgálta a cseléd holmiját. A legtöbb esetben találtak is egy ezüstkanalet, vagy egy selyemkombinét a kis kofferekben. *A cselédek azonban az eredményes motozás után is sirva erősítették ártatlanságukat* s fogalmuk sincs, hogyan került

a kanál vagy a kombiné a holmijuk közé.

A rendőrség az ismétlődő esetek után gyanut fogott s már azt is megkérdezte a lopással vádolt cselédtől, hogy

megkapta-e pontosan a fizetését? S kiderült, hogy az esetek tulnyomó többségében a cselédlánynak négy-öt havi bérével tartoztak.

A rendőrség, mely nemcsak erélyéről nevezetes, azonnal felismerte a helyzetet. A nagyságos asszonyok úgy akarták elintézni a hátralékos cselédbért, hogy lopással vádolták a cselédjüket. Ezt persze nagyon nehéz bizonyítani, valamint azt is, hogy ki dugta a cseléd holmija közé az ezüstkanalet. De a rendőrség legalább azt akarja, hogy minden ilyen ügyben eljárás induljon *bérvisszatartás* miatt.

Mert amennyire nem akarják, hogy egyetlen tolvaj cseléd is büntetlenül szabaduljon, úgy akarnak vigyázni arra is, hogy egyetlen kis cselédlány se jusson bajba csak azért, mert a nagysága adós maradt a bérével.

Ajándék az államtól

Nem egyszer hangzik el apanasz — és sokszor bizony jogosan — hogy az állam mostohán bánik a gyermekeivel és nem gondoskodik kellőképpen a jólétükről. Különösen most, a megnehezedett gazdasági viszonyok közepette támaszt az állam olyan igényeket polgáraival szemben, amelyeknek nem tudja kellő ellenszolgáltatását nyuj-

tani. Hosszu idők óta most kaptunk először hírt arról, hogy az állam nyújtani akar valamit fiainak, valami elsőrangut és üdvöset, mégpedig minden ellenszolgáltatás nélkül. Valahogy úgy érezzük, hogy az állam bölcs vezetői ezt gondolták magukban: „Adunk most valamit a polgárainknak, mégpedig azzal, hogy elveszünk tőlük valamit.” Ez nem tréfa, mert most az állam csakugyan azzal ad, hogy elvesz. Elveszi a nikotint a do-

hányból és ezáltal a legszebb újévi ajándékot adja polgárainak, egészséget és zavartalan hosszú életet.

Talán fölösleges is részletesebben ismertetni a nikotin káros hatásait, hiszen a legtöbb dohányos saját bőrén érezte, hogy milyen gyakran okoz a túlzásba vitt dohányzás — és ki nem túloz többé — kevésbbé ezen a téren — fejfájást, szívdobogást, idegességet és álmatlanságot. Az orvosok a betegek százazreit tiltották el a dohányzástól és ezek az abstenciára kényszerített emberek gyakran érzik boldogtalannak magukat, mert elvették tőlük a legkellemesebb élvezetek egyikét, a dohányzást. Érdekes, hogy a dohányzás a különböző emberekre milyen különböző hatást gyakorol. Az idegeseket megnyugtatja, a fáradtakat felélénkíti, az álmos embert éberren tartja, az álmatlant elszórakoztatja és a fáradt agyvelőt új gondolatokra serkenti. Nincs még egy ilyen sokoldalú és kellemes élvezeti cikke a világnak. És ettől a pompás élvezettől vannak eltiltva az emberek százazrei a nikotin káros hatása miatt.

Most végre fel van függesztve a tilalom. Mert hála a kémiai és technikai tudomány csodás fejlődésének, felfedezték azt az eljárási módot, amelynek segítségével ki lehet vonni a nikotint a dohányból anélkül, hogy ez hátrányosan befolyásolná a dohány ízét és aromáját. Az erre a célra szolgáló nagy elektrothermiai gépek már működésben is vannak a Bukarestben nemrég létesült Fumosan gyárban, ahol a cigaretták és szivarok millióiból

vonják már ki a nikotint. Néhány nap múlva már az összes romániai trafikokban kapni lehet majd a nikotinmentes dohányárukat. Az új eljárás egyik érdekessége abban van, hogy nem a nyersdohányból, hanem a kész dohányáruból vonja ki a nikotint.

Módunkban volt megfigyelni a Fumosan gyárban a nikotinmentesítési eljárás rendkívül érdekes proceduráját. A különböző dohányárúk először a gyár laboratoriumába kerülnek, ahol szakképzett vegyészek megvizsgálják a különböző dohányárúk nikotintartalmát. Az egyes dohányfajták nikotintartalma ugyanis 1–8 százalék között változik és a nikotinmentesítés mértéke arányban kell, hogy álljon a dohány nikotintartalmával. Az ilyen formán szortírozott dohányárúkat nagy asbest skatulyák segítségével gépekbe helyezik, amelyekben elektrothermiai eljárás segítségével a nikotin tartalomnak megfelelően 130–162 fok celsius hőséget fejlesztenek. Ez az eljárás a legnagyobb elővigyázatosságot és precizitást követeli, mert alig néhány fokkal magasabb hősnél nemcsak a nikotin, hanem a dohány egyéb aromatikus alkatrészei is elpárolognak. A gép csodálatos konstrukciója ezt az ellenőrző és szabályozó munkát automatikusan végzi el, fény és hangjelzésekkel adja tudtára a gépnek, hogy milyen stádiumban van a nikotinmentesítés procedurája. Körülbelül egy óra hosszat maradnak a gépben a dohányok, amely után a gázmaszkokkal felszerelt szakmunkások kinyitják a gépember vas-

ajtáját. Ebben a pillanatban sűrű fehér köd száll fel a gépből; felszabadult nikotin.

A cigarettákat ezután a nedvesítő kamrában helyezik el, mert az óriási hőség érthető módon kiszáritja őket. Négyöt napig tartják sűrű vizpárával telített levegőn a cigarettákat, amíg eléri azt a nedvességi fokot, amely feltétlenül szükséges a kellemes dohányzáshoz.

Néhány nap múlva már forgalomba is kerülnek a Fumosan jelzésű nikotinmentesített dohányárúk. A dohánymonopolium eredeti csomagolásában, amelyen egy szallag fogja jelezni, hogy a benne lévő szivar, vagy cigaretta nikotinmentesítve van. A nikotinmentes cigaretták premierje elé feszült várakozással tekint Románia egész dohányzó közönsége.

Weissenburger Nándor

a Bánáti Bankgyesület vezérigazgatója április hó 1-én nyugalomba vonul.

Arad közigazgatási életének érdekes váratlan eseményét jelenti be a Bánáti Bankgyesület alábbi hivatalos kommunikéje.

Weissenburger Nándor, a Bánáti Bankgyesület rt. vezérigazgatója, aki az intézet igazgatóságának és főrésztvevőinek tudomásával egészségi okokból már hosszabb idő óta nyugdíjaztatásának gondolatával foglalkozik, a Bánáti Bankgyesület rt. ma megtartott igazgatósági ülésén benyújtotta 1931 április 1-i nyugdíjaztatás iránti kérvényét. Az igazgatóság érdemeinek elismerése mellett sajnálattal vette tudomásul

Weissenburger vezérigazgató visszalépési szándékát, hosszú évekre kiterjedő eredményes működésért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott és a felhozott indokokat méltányolva 1931 április 1-i nyugdíjaztatáshoz beleegyezését adta.

Weissenburger vezérigazgató távozása az intézet üzletpolitikáját semminemű irányban nem fogja befolyásolni. Dr. Wening a külföldi érdekeltek megbízottja, az üzlet vezetésében, mint eddig is, aktív részt fog venni. Az üzletvezetés németországi mintára az igazgatósággal egyetértve kollegiális rendszer szerint fog megtörténni.

Uj részvénytársaság Aradon

„Armatura“ S. A. R. cég alatt, új részvénytársaság kezdte meg működését Aradon. Az új cég fémáru cikkek gyártásával és forgalomba hozatásával foglalkozik. Célja, hogy e szakmában a külfölddel versenyképes cikkeket olcsó és egyarányu minőségben állítson elő. A fémáru cikkekben Románia kény-

telen nagymennyiségű árut importálni. Eppen ezért dicséretre méltó az új cég szándéka, amikor az importot csökkenteni idebent pedig újabb munka alkalmat igyekszik teremteni. Az új részvénytársaság majdnem kizárólag olyan cikkeket gyárt melyek ez ideig külföldről jöttek az országba. 38 munkással

dolgoztat, s úgy az aradi piacnak egyik jelentékeny ipari faktora.

A részvénytársaság alakuló közgyűlésén a következő vezetőséget választotta: Vezérigazgató: Schillinger András, műszaki igazgató: Schillinger Imre mérnök, igazgatósági tagok: Nacht József fém nagykereskedő București. Friedland Ionel a Soc. Bancara Romana igazgatója, Leopold Andor gabona exportőr Temesvár. A felügyelő bizottságban elnök: Fenyő Jenő bankfőtisztviselő, tagok: Molnár Ödön műszaki nagykereskedő és Dr. Steiner József ügyvéd.

Az új cég, melynek telepei és irodái az Óvártéren vannak öt osztályában gyártja cikkeit.

I-ső osztály. Viz, gőz és gáz szerelési anyagok. II-ik osztály „Armatura“ gyár és fém öntőde. Ez az osztály a legmodernebb gépekkel van berendezve és precíziós öntvényeket gyárt III-ik osztály. Vörösréz fürdőkályhák és azok alkatrészének gyártása. IV-ik osztály Kovácsolt vas fűtőtestek gyártása. V-ik osztály. jukasztott lemezek gyártása.

Az egész gyár mintaszerű berendezésén látszik, hogy a gyár alapítói, a jelenlegi nehéz gazdasági viszonyok között, nagy anyagi áldozattal egy olyan részvénytársaságot hivatkozva életre, amely hézagpótló és életképes vállalata lesz a romániai gyáriparnak.

NYILTTÉR

E rovat alatt közöltekért nem vállalunk felelősséget.

A „Borszeszszindikátus“ megalakulásáról.

Egy helyi napilap a napokban téves információk alapján számolt be a borszeszszindikátus folyó hó 9-én és 10-én Bukarestben tartott alakuló közgyűléséről. Mint a legnagyobb aradi borszeszgyár, szükségesnek tartjuk a való tényállást ez ügyben leszögezni.

Goldschmidt Sándor és Weisz Zoltán urak nem kaptak megbízást arra, hogy a szindikátus alakuló gyűlésén az aradi borszeszgyárosokat képviseljék. Január 9-én szavazták meg az alapszabályokat, 10-én választották meg az országos borszeszszindikátus vezetését, melynek elnökét a minisztérium nevezi ki. Nem állja meg a

helyét a fenti urak ama kijelentése, hogy a regáti és beszarabiai gyárosok érdekében jött létre a szindikátus, mert az alapszabályokat a ország minden részéből összegyűlt borszeszgyárosok írták alá, köztük a fenti két aradi cég is. Ha tehát a két aradi gyár úgy érezte, hogy az alapszabályok tendenciája érdekeik ellen irányul, miért szavaztak ők is az alapszabályok elfogadása mellett?

Meglep bennünket a fent említett urak ama kijelentése, hogy a mainál jóval magasabb kontingenst követeltek az erdélyi gyárosok nevében. Az alulírott cég képviselője is jelen volt az alakuló gyűléseken, de arról, hogy az említett urak valamilyen is kért volna valamit, semmit sem tud. Az alapszabályok tisztán kimondják, hogy a borszeszgyárak kontingensét kapacitásukhoz mérten állapítják meg, tekintet nélkül arra, hogy az ország melyik tarto-

mányában fekvő gyárüzemről van szó.

Az erdélyi szőlőtermelőknek tehát nem kell tartaniok attól, hogy boraikat nem fogják tudni eladni, mert Erdélyben még sok hatalmas kapacitású bor-

szeszyár létezik, melyeknek kontingensét üzeimeik arányához mérten fogják megállapítani.

Fabrica de spirt de vin
„Ana Beldescu”
Arad.

Mit üzen a szerkesztő ?

Régi előfizető. Kaució kell. Második és harmadik kérdésére nem válaszolunk, mert egyrészt olyan magánügy, amelyet újság hasábjain tárgyalni nem szokás és nem

lehet, másrészt pedig a telekkönyvi hivatal nyújthat felvilágosítást.

X. keressen fel kérem a szerkesztőségben déli 12—1 között.

Szőnyeg, függöny, stor, ágy- és asztalterítő, sezlonátvevő, butorszövet, brokát és mokett, roletta- és matracgradl, függöny-etamin és ussor, paplan, nyári takaró, kelengyevászón, zefir, selyem, szövet- és bélésáru **legolcsóbban**

„MERCANTIL”

szőnyeg- és divatáruházban Arad, Bul. RegMaria 18.

50%-kall mérsékelt C. F R. körutazási jegyeket jebelföld összes vonalaira egész éven át kiad a **Wagons-Lits Cook**

utazási világvállalat menetjegyirodája Aradon, Minorita templommal szemben, az Octogonban. — TELEFON 6—57. Bármely relációt azonnal összeállítunk és kézbeadunk.

Csak az árak olcsók — minőségeink változatlanul jók!

GOLDSTEIN LAJOS

DIVATÁRUHÁZA

Arad, Strada Bratianu (Weitzer János-uca) No. 2.

Mélyen leszállított árakon nagy választékot nyújtunk kosztium és kabátkutnik, bársonyok, selymek és mosóanyagokban. — A hölgy és férfiközönség kedvelt bevásárlási helye!

Opel négy üléses kiskocsikat új gummizással 2000 kilométert beszaladva 60.000.— lejért árusítunk ki, míg a készle-tünk tart **Kálmán A. Műszaki Iroda Arad**

Előrendű fazonmunkát vállalok a legolcsóbb árban heti vagy havi kedvező fizetéis
 oltételek mellett. Ugyszintén vasalást és javítást is **Mayer Lajos**
 néltányos árban eszközölök. Szíves pártfogást kér:
 URISZ A B Ó, Str. Cuza Voda 5. (Thököly-ucca)

Bélyegzőket olcsón, jól és **Stampa**
 azonnal készit
Bélyegzőgyár Arad, a főpostával szemben

Mindenki
 bevallja...
 Senkisé
 megadja...
 hogy a

TRIOTRON

**rádiócsövek-
 nek és hangszóró-
 róknak nincsen
 párja!**

Színházi, estélyi ruhákat fest, vegyileg tisztit

KNAPP gőz- és villanyerőre
 berendezett vállalata
 olt Weitzer-ucca 11. volt Magyar-ucca 10.

AZ

**ARADI
 KÖZLÖNY**

Erdély leg-
 régibb, legolvasottabb és
 egerterjedtebb napilapja!

AZ OLVÁNY K É P E K
 előírás szerint 2 drb. 25 lefért készülnek
BLOCH CÉGNÉL

**MINDEN HÁZNÁL
 LEGYEN**

HA NINCS.-AKKOR VEGYEN!

Modernül berendezett intézetemben őszi és téli ruhák bőr-
 kabátok festését és vegytisztítását a leggyorsabban és leg-
 szebben **Hoszpodár Arad,** Str. V. Stro-
 végzem iescu No. 13.

Művészi fényképek Nagy Géza műtermében
 és levelező lapok jutányos áron készülnek
 művészi kivitelben. Műterem Arad, Bul. Reg. Maria 8.

A legujabb női és leányka télikabátokban, továbbá minden minőségű szőrmebundákban

IULIU PLESZ GYULA

cégnél Arad,

a színház hátsó bejáratával szemben, a CONSUM R.-T. könyvtár
készpénz áron lehet vásárolni. — MÉLYEN LESZÁLLÍTOTT ÁR
Kérem a címre figyelni!

Mindennemű

fűszer- és csemegeárúk
legjobb minőségben, legolcsóbban

ÉLES

fűszer- és csemegeüzletében

ARAD legkellemesebb
szórakozóhelye a

Városi Kávéház!

Prima tűzifa aprított,
Szalon kőszén portmentes,
Szalon diókoksz sziléziai,
Vasaló fa-szén szagtalan,
Kovács szén kétszer mosott

KNEFFEL

fa- és szénüzlet

Bul. Reg. Ferd. I. 27. Saját ház.

THERAPIA

szanatórium Arad, Str. Iosif Vulcan (Kazinczy-u.) 8.

Telefon 532.

Telefon 532.

Legmodernebb műtőfelszerelés.
Röntgen, Quarz. — Diathermia.

Legszébben fényez, mos, vasal

Buttinger Teréz

ARAD, volt Batthyányi-u. 35. Str. Consistorului. —o— Bent az udvarban.

Bevásárlás előtt tekintse meg

Szántó és Komlós

ruhanagyáruház szenzációs
rakatait. — Mélyen leszállít
árak. Mérték utáni rendelés
gyorsan, pontosan és megbízhatóan
eszközöltetnek. Szenzá-
nagy raktár iskolaöltönyök
ARAD, Színházépület

Ha olcsón és praktikus akar vásárolni, úgy keress

Salgón

bizományi üzlet

ARAD, Str. Horia (Széchenyi
Neuman-palota, hol: közszolgálati,
háztartási, alkalmi, a déktárgyak,
antiquitások, dús lasztékban
állandóan kaphatók)

Tekintse meg a kirakatot!

Muzsa

József

ARAD,

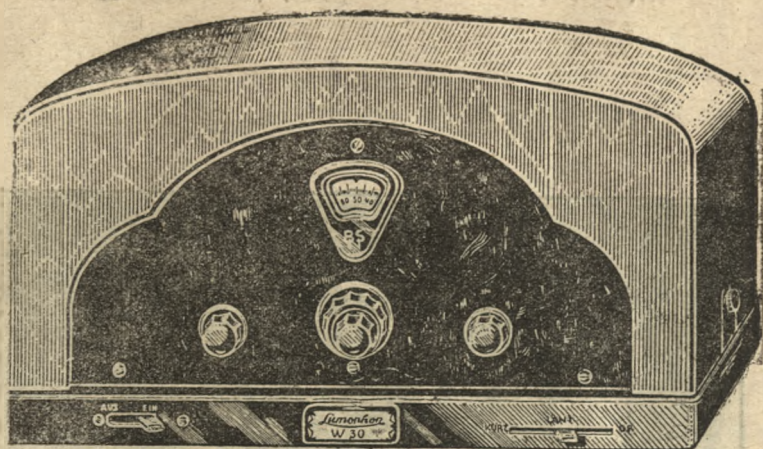
színházzal szembe

ÖLTÖNY, TRENCH-COATS, ULSTER

Legjobb- és legolcsóbb

„Dácia” kávéház és étterem

Arad előkelő közönségének találkozó helye

Csővekkel Lei 9.000 reklám áron!

Magas-frekvenciájú árnyékoltrácsu csövel, Háromrácson végerősítéssel, kétoldalú egyenirányítással. Antenna-tekerccsel, a szelektivitás emelésére.

Követelje rádiókereskedőjétől ezen szenzációs gép bemutatását. Viszonteladókat kiszolgál HIRSCHMANN Károly Arad, Strada Gheorghe Lazar No. 17.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Erika

IDEAL, UNDERWOOD
és hordozható

írógépek

ujak és használtak állandóan rak-táron. — Nagy javító műhely!

Császár, Arad, Strada Bratianu No. 2.
Minorita-palota. — Telefon 393.

A Fehér Kereszt étterem

kítűnő konyhája konyhája ház-hoz is szállít. 2000 lei ebéd és vacsora abonoma. Elsőrangú büffé pontos kiszolgálás!

Jelentkezzen
az **Aradi Iparosok Hitel-**
szövetkezete

Áruhitel-
osztályánál

melynek bevásárlási könyvecskéivel

készpénzárón
vásárolhat 65 legelőkelőbb aradi cégnél

6havi részletre

Jelentés naponta 9—12 és 3—6 órát az ARADI IPAROSOK HITELSZÖVETKEZETE ÁRUHITELOSZTÁLYÁNÁL Weitzer- és Batthyány-uccák sarkán.

Hirdessen az
Erdélyi Életben!

Jelenet a „Rejtelmes Sziget” c. hangos színes filmből mely Verne Gyula
hason című regényének filmváltozata.

Foto M. G. M.